

РЕЦЕНЗИЯ

От проф.д.н. Анелия Янева,

Югозападен университет „Неофит Рилски“, Институт за изследване на изкуствата
при БАН

относно дисертационен труд за присъждане на образователната и научна степен
„Доктор“

на докторанта Ивайло Цветанов Алексиев

с дисертация на тема **ТЕНДЕНЦИИ И ПЕРСПЕКТИВИ В ХИП-ХОП
ТАНЦОВАТА КУЛТУРА. ОБУЧЕНИЕ И ХОРЕОГРАФИЯ**

Ивайло Алексиев започва обучението си по танци в направление „Спортни танци“ към КСТ „Лотос“, София, където впоследствие (1999) се включва и в преподавателския екип, докато през 2006 г. не създава своята школа “Full dance”, която ръководи и до днес.

Обучението му не е свързано само с танцовите изкуства и това му дава възможност за по-широк поглед върху тях – „Бакалавър“ по специалност “Българска филология” СУ “Св. Климент Охридски”, София (2008); специализация за „Художествен ръководител на танцов състав по български танци” в ДПДО към ХТМУ, София (2016); „Магистър“ по “Мениджмънт в сценичните изкуства” в НАТФИЗ “Кръстьо Сарафов”, София (2019); и втора магистърска степен по “Сценични изкуства, мениджмънт и продуцентство” във ВСУ “Черноризец Храбър”, Варна (2020). От 2020 е редовен докторант към катедра “Хореография” на ЮЗУ “Неофит Рилски”-Благоевград

Освен в собствената си школа “Full dance”, където е преподавател и хореограф, преподава и в Национален дворец на децата (от 2018). Притежава 4 ПКС за учител по изкуства.

Обучението му по хип-хоп танци е вследствие на множество семинари и класове при различни български и чуждестранни хореографи като Елена Коларова, Анатоли Джоков, Николай Камишев, Искра Даскалова, Явор Тодоров, Александър Валериевич (Русия), Jin Quemado(USA), Zena M`begue (Italy) и др.

Знанията за спортни, български и хип хоп танци и естествената му склонност към анализи и съпоставки му позволяват да създаде своя система на преподаване, която намира отражение и в дисертационния му труд.

Дисертацията на Ивайло Алексиев - „Тенденции и перспективи в хип-хоп танцовата култура. Обучение и хореография“ - се състои от 250 стр., в това число библиография от 141 заглавия на латиница; 20 заглавия на кирилица; 7 интервюта и 16 интернет сайта. Към дисертационния труд има и 8 приложения (с. 252-264), които касаят класиранията на световните хип хоп състезания през периода 2002-2023 в направлението брейк, локинг, попинг; наличните хип хоп фестивали по света; както и описание на някои основни движения в хип хоп танците.

Дисертацията е много добре структурирана от общото към частното – от хип хоп културата в САЩ и Европа към тази в България. Подробно се анализира как

„определени социални групи създават свои субкултури, които от една страна имат свои собствени естетически, социални, религиозни, географски и други фактори, но от друга страна оказват влияние на общото понятие за култура, въвеждайки културни иновации и нови културни модели“ (с. 4).

Много прецизно са формулирани цели, задачи, предмет на изследване. Актуалността на изследването е не само заради липсата на научна информация по темата, но и поради набиращата популярност на хип хоп културата, като в България принос за това има и Ивайло Алексиев, чрез своята танцова школа и дългогодишния си преподавателски стаж.

Глава 1 е въвеждаща. Анализират се елементи на хип-хоп културата като Диджеинг; Емсиинг. Рап; Графити; Брейкденсинг, както и второстепенни елементи на хип хоп културата като Бийтмейкинг. Продуцентство; Бийтбокс; Мода.

Глава 2 много подробно и с достатъчно детайли проследява историческото развитие на хип хоп културата – първоначално като протестна култура на маргинализираните групи, главно афроамериканци и латиноамериканци, впоследствие напускайки рамките на Америка и разпространявайки се по целия свят, за да се стигне до навлизането ѝ в България, като постепенно се комерсиализира.

Докторантът разделя развитието на хип-хоп културата по десетилетия. **Първият период** (70-те до 80-те) е важен за възникване и съответно изясняване на основните идеи на хип хоп културата. **Вторият период** (80-те до 90-те), наричани „Златните години на хип-хопа“, е с по-широкото разпространение на хип хопа - появата на първите музикални албуми, видеоклипове, игрални и документални филми, благодарение на които хип хопът получава по-широка популярност и се разпространява с огромна скорост. Настъпват и „сериозни промени в хип-хоп музиката. Ритъм става по бърз, смесват се влияния от други музикални култури, използват се нови технически средства, ударните инструменти звучат тежко като тези на рок стила. Лириката става нападателна и саркастична. Засягат се социални проблеми, като се достига до артистичен социален протест“ (с.47). Създава се т.нар. ганстерски рап. В **третия период**(от 90-те години на 20-ти век) хип хоп културата се характеризира с ясни граждански позиции изсъздаването на единно хип-хоп общество, което да е обединено около принципите на хип-хопа, а не около наркотиците, насилието и уличните вражди. Пред ООН и ЮНЕСКО е представена „Хип-хоп декларация за мир“, която е подписана от множество творци и организации. Но също така се характеризира с комерсиализация и широко разпространение по целия свят. **Последният период** на развитие е от началото на 21-ви век – „Хип-хопът вече не е ъндърграунд културата на гетото, а се е превърнал в масово потребяван културен продукт“ (с. 54) – включват се елементи и от други култури, създават се хип-хоп организации за обучение по хип хоп, което противоречи на същността на хип-хопа, като улична култура.

Проследява се развитието на хип хоп културата по света като според наблюденията, „в момента съществуват над 200 поджанра на хип-хоп културата в зависимост от националността“. (с. 59). В Европа хип-хопът прониква през 80-те като култура на масовата публика, харесвана еднакво добре, както от местните жители на съответната страна, така и от емигрантите, при това без да има расова дискриминация (характерна за началото в Америка). Специално място е отделено на хип хоп културата

в Азия, където има свои специфики. Прави се уговорката, че хип-хоп културата в Азия има по-скоро комерсиална, а не социална или философска същност, каквато има в САЩ, което, както и в Европа, се дължи на отсъствието на расови противоречия и класови различия в обществото. Освен това: „Хип-хоп културата се развива по-добре в проамериканско настроените държави като Филипините, Япония, Южна Корея, Тайван, Малайзия, Индонезия и Сингапур, като към тях могат да се добавят Китай и Индия, които успяват да създадат хип-хоп сцена, заслужаваща внимание, въпреки ограничените си мащаби и популярност.“ (с. 78). Анализират се и музикални стилове, които довеждат до появата на различни еkleктични стилове, които са повлияни от местната музикална култура като – С-роп (в Китай), К-роп (в Корея), J-роп (в Япония), Mandopop(хип-хоп на езика мандарин на о-в Тайван). И тук се налага един важен извод – „Въпреки че, много азиатски държави успяват да създадат собствена хип-хоп музика, в повечето случаи изпълнителите имат само локални успехи и не могат да достигнат до световните сцени. Това се дължи главно на спецификата на азиатските езици, които влизат в пряка конкуренция с официалния за хип-хоп културата език – английския“ (с.80). С тази разлика, че то не важи за азиатските хип хоп танците, които нямат езикова бариера и „към днешна дата доминират световната танцова сцена и до голяма степен диктуват развитието на хип-хоп танцовата култура в целия свят“ (с. 80). Особено това е валидно за **корейския хип-хоп**, наречен **к-поп** и „възникнал като музикален жанр, съчетаващ стилове и жанрове от цял свят - като поп, хип-хоп, R&B, експериментал, рок, джаз, госпъл, реге, електро денс, фолк, кълтри, диско и класика, но смесени с традиционна корейска музика. Днес К-поп културата успява трайно да се настани на световната музикална сцена и да създаде нов музикален жанр и цялостно изградена музикална индустрия (с. 81),до голяма степен провокирано и от филмовата индустрия.

Проследено е и развитието в България чрез брейк формации и отбори. „По онова време названието Breakdance (Брейкденс), включва в себе си всички практикувани хип-хоп танцови стилове и дълги години (до към 1996 г.), служи по-скоро като обединяващ термин за цялата танцова култура“ (с. 90). И тук се отбелязват отличията – „...става ясно, че хип-хоп културата в България се заражда чрез създаването на брейк формации, а не както в Америка, чрез Диджей партита. Моделът на създаване на хип-хопа у нас е показател за развлекателния, а не философски и социален характер, който културата има в началните години на своето създаване“. (с. 92). Но хип хопът преминава и на професионална сцена – в „Нешънъл арт“ на Нешка Робева (2000). А през 2003г. по модела и устройствения правилник на IDO- International Dance Organization е основана от Цветанка Гергинова и първата организация, обединяваща танцови школи и състави-Българска танцова организация (БТО),която организира и първите състезания в стил хип-хоп.През 2006г. се създава Българска спортна танцова федерация(БСТФ). От 2024 брейк танцът е представен на Олимпиадата в Париж като част от олимпийските спортове.

Трета глава е по-тясно профилирана като анализира танцовите стилове в хип хопа. Самата глава е разделена на четири части - **първата** обръща внимание на понятието хип-хоп танци, като се стреми да изведе единно понятие, обединяващо съществуващите и използвани в обществото термини - брейк танци, ърбан или улични танци; **втората част** разглежда историческата специфика при формиранена хип-хоп

танците; в **третата част** са разгледани танцовите стилове в хип-хопа, с акцент върху основните – *брейк*, *попинг* и *локинг*, но също и производните, както и подстиловете. Всеки стил е представен с историята на възникването му и с отличителните му белези, както и с най-известните му представители. **Четвъртата част** на трета глава разглежда факторите, които оказват влияние за развитието на хип-хоп танците.

Проследява се промяна в наименованията – първоначално *брейк танци*, по-късно *улични танци* - Стрийт танци (Street dance) или по-непопулярното *градски танци* (Urban dance), за да се превърне в събирателното понятие – *хип хоп танци*. Анализирани са и влиянието на танцовите групи (Dance crew), телевизията и филмовата индустрия за развитието на хип-хоп танците. Към което може да се добави и спецификата на националните култури, които също оказват влияние.

Глава 4 анализира в детайли строежа на танцовите движения в хип-хоп танците; Основни положения на ръцете, краката, тялото и главата; елементи на танцовите движения. Коментира се строеж на танцовата форма - мотив, фраза, комбинация, фигура; дивертисментни и действени форми в хип-хоп танците. Предлага се концептуален модел за изграждане и реализиране на обучение по хип-хоп танци.

Всяка глава завършва с обобщения, които впоследствие преливат във финалното Заключение.

Дисертацията е много добре написана, четивна, с професионални анализи и много добре изведени доказателства. Дисертантът търси и намира отговор на въпроса какви са процесите превърнали една локална субкултура на градското гето в Ню Йорк в световен културен феномен и изразител на актуалните идеи на младото поколение. Процесите са проследени и оценени професионално и с разбиране към детайлите.

Приносителите на дисертационния труд са в две насоки: *теоретичен* – анализирайки отличителни белези на хип-хоп културата като цяло и на хип-хоп танците в частност, периодиката в еволюцията на танцовите стилове и основните философски идеи при зараждането на хип-хоп културата и тяхната еволюция до днес. Същевременно представя и цялостна картина за съществуващата хип-хоп култура и в България (което се прави за първи път).

Има и *практически* принос – на базата на паралели между наличната терминология и методиката на обучение по фолклорни, модерни и спортни танци, като Ивайло Алексиев разработва действаща методика, която да бъде използвана в България при обучението по хип-хоп танци.

Искам специално да поздравя и научния ръководител проф. Николай Цветков за направените успехи на докторанта Ивайло Алексиев.

Авторефератът по смисъл и съдържание отговаря на написаното в дисертацията.

По темата на дисертацията Ивайло Алексиев има публикувани 4 статии:

- *Алексиев*, Ивайло. Азиатският хип-хоп или как к-попът се превърна в културен феномен. – В: Сборник научни трудове, Съюз на специалистите по качеството в България, София, 2022
- *Алексиев*, Ивайло. Концептуален модел за изграждане и реализиране на обучение по хип-хоп танци. – В: КУЛТУРА, МЕДИИ И КУЛТУРЕН ТУРИЗЪМ, Университетско издателство „Неофит Рилски“, Благоевград, 2022
- *Алексиев*, Ивайло. Онлайн обучението по хип-хоп танци, като възможност за развитие на школите по танци по време на covid-19 – В: КУЛТУРА, МЕДИИ И КУЛТУРЕН ТУРИЗЪМ ПО ВРЕМЕ НА COVID-19, Университетско издателство „Неофит Рилски“, Благоевград, 2021
- *Алексиев*, Ивайло. Хип-хопът в България като културен феномен. - В: Сборник научни трудове, Съюз на специалистите по качеството в България, София, 2021

Предвид гореописаните приноси на дисертацията **„Тенденции и перспективи в хип-хоп танцовата култура. Обучение и хореография“**,убедено предлагам на високоуважаемото Научно жури да присъди на **Ивайло Цветанов Алексиев** образователната и научна степен „Доктор“ в професионално направление 8.3. – Музикално и танцово изкуство

28август 2024

Рецензент:

Проф.д.н. Анелия Янева

RECENSION

By

Prof. Dr. Anelia Yaneva,

Southwest University "Neophyte Rilski",

Institute for Arts Research at BAS

**on a dissertation for awarding the educational and scientific degree
"Doctor"**

of the doctoral student Ivaylo Tsvetanov Aleksiev

with a dissertation on

**TRENDS AND PERSPECTIVES IN HIP-HOP DANCE CULTURE.
TRAINING AND CHOREOGRAPHY**

Ivaylo Aleksiev began his dance studies in the "Sports Dance" department at the "Lotos" DSC, Sofia, where later (1999) he joined the teaching team, until in 2006 he created his "Full dance" school, which he leads and until today. His training is not only related to the dance arts and this gives him the opportunity to have a broader view of them - "Bachelor" majoring in "Bulgarian Philology" SU "St. Kliment Ohridski", Sofia (2008); specialization for "Artistic director of a dance group in Bulgarian dances" in DPDO at HTMU, Sofia (2016); "Master" in "Management in Performing Arts" at NATFA "Krastyo Sarafov", Sofia (2019); and a second master's degree in "Performance Arts, Management and Production" at "Chernorizets Hrabar" VFU, Varna (2020). Since 2020, he is a full-time doctoral student at the "Choreography" department of the "Neofit Rilski" SWU - Blagoevgrad

In addition to his own school "Full dance", where he is a teacher and choreographer, he also teaches at the National Children's Palace (since 2018). He has 4 PCS for art teacher.

His training in hip-hop dances is the result of numerous seminars and classes with various Bulgarian and foreign choreographers such as Elena Kolarova, Anatoli Djokov, Nikolay Kamishev, Iskra Daskalova, Yavor Todorov, Alexander Valerievich (Russia), Jin Quemado(USA), Zena M`begue (Italy) etc.

The knowledge of sports, Bulgarian and hip hop dances and his natural inclination to analyzes and comparisons allow him to create his teaching system, which is also reflected in his dissertation work.

Ivaylo Aleksiev's dissertation - **"Trends and perspectives in hip-hop dance culture. Training and choreography"** - consists of 250 pages, including a bibliography of 141 titles in Latin; 20 Cyrillic titles; 7 interviews and 16 websites. There are also 8 appendices to the dissertation work (pp. 252-264), which concern the rankings of the world hip-hop competitions in the period 2002-2023 in the directions of breaking, locking, popping; available hip hop

festivals around the world; as well as a description of some basic hip hop dance moves.

The dissertation is very well structured from the general to the particular - from the hip hop culture in the USA and Europe to that in Bulgaria. It is analyzed in detail how "certain social groups create their own subcultures, which on the one hand have their own aesthetic, social, religious, geographical and other factors, but on the other hand influence the general concept of culture, introducing cultural innovations and new cultural models" (p. 4).

Objectives, tasks, subject of research are formulated very precisely. The relevance of the research is not only due to the lack of scientific information on the subject, but also due to the growing popularity of hip hop culture, and Ivaylo Alexiev has contributed to this in Bulgaria, through his dance school and his long-term teaching experience.

Chapter 1 is introductory. Elements of hip-hop culture such as DJing are analyzed; emceeing. Rap; Graffiti; Breakdancing as well as secondary elements of hip hop culture such as Beatmaking. Production; Beatboxing; Fashion.

Chapter 2 traces the historical development of hip-hop culture in great detail and in sufficient detail - initially as a protest culture of marginalized groups, mainly African-Americans and Latin Americans, subsequently leaving America and spreading throughout the world to reach Bulgaria , being gradually commercialized.

The PhD student breaks down the development of hip-hop culture by decade. **The first period** (the 70s to the 80s) is important for the emergence and corresponding clarification of the main ideas of hip hop culture. **The second period** (80s to 90s), called "The Golden Years of Hip-Hop", was with the wider spread of Hip-Hop - the appearance of the first music albums, videos, feature films and documentaries, thanks to which Hip-Hop gained wider popularity and spread at a tremendous speed. There are also "serious changes in hip-hop music. Rhythm becomes faster, influences from other musical cultures are mixed, new technical means are used, percussion instruments sound heavy like those of the rock style. The lyrics become offensive and sarcastic. Social problems are touched upon, reaching an artistic social protest" (p. 47). The so-called gansterg rap. In **the third period** (from the 90s of the 20th century), hip hop culture is characterized by clear civic positions, the creation of a single hip hop society, which is united around the principles of hip hop, and not around drugs, violence and street feuds. A "Hip-Hop Declaration for Peace" was presented to the UN and UNESCO, which was signed by numerous artists and organizations. But it is also characterized by commercialization and widespread distribution throughout the world. **The last period** of development is from the beginning of the 21st century - "Hip-hop is no longer the underground culture of the ghetto, but has become a mass-consumed cultural product" (p. 54) - elements from other cultures are included, create are hip-hop organizations for hip-hop education, which goes against the essence of hip-hop as a street culture.

It traces the development of hip-hop culture around the world as, according to observations, "there are currently over 200 sub-genres of hip-hop culture depending on nationality." (p. 59). In Europe, hip-hop penetrated in the 80s as a culture of the mass audience, liked equally well by both the natives of the respective country and the emigrants, and without racial discrimination (characteristic of the beginning in America). A special place is dedicated to hip hop culture in Asia, where it has its own specifics. It is argued that hip-hop culture in Asia has a commercial rather than a social or philosophical essence as it has in the US, which, as in Europe, is due to the absence of racial contradictions and class differences in society. Furthermore: "Hip-hop culture thrives better in pro-American countries such as the Philippines, Japan, South Korea, Taiwan, Malaysia, Indonesia, and Singapore, to which can be added China and India, which succeed in creating hip- a hop scene worthy of attention despite its limited scale and popularity." (p. 78). Musical styles are also analyzed, which lead to the emergence of various eclectic styles that are influenced by local music culture such as - C-pop (in China), K-pop (in Korea), J-pop (in Japan), Mandopop (hip -hop in the Mandarin language of the island of Taiwan). And here an important conclusion is necessary - "Although many Asian countries manage to create their own hip-hop music, in most cases the artists have only local successes and cannot reach the world stages. This is mainly due to the specificity of Asian languages, which enter into direct competition with the official language for hip-hop culture - English" (p.80). With the difference that it does not apply to Asian hip-hop dances, which have no language barrier and "to date dominate the world dance scene and largely dictate the development of hip-hop dance culture worldwide" (p. 80). This is especially true for Korean hip-hop, called **k-pop** and "emerged as a musical genre combining styles and genres from around the world - such as pop, hip-hop, R&B, experimental, rock, jazz, gospel, reggae, electro dance , folk, country, disco and classical but mixed with traditional Korean music. Today, **K-pop** culture has managed to settle permanently on the world music scene and create a new music genre and a fully built music industry (p. 81), largely provoked by the film industry.

The development in Bulgaria was also followed through break formations and teams. "At the time, the name Breakdance included all practiced hip-hop dance styles and for many years (until 1996) served rather as a unifying term for the entire dance culture" (p. 90). And here the distinctions are noted - "...it becomes clear that the hip-hop culture in Bulgaria is born through the creation of break formations, and not, as in America, through DJ parties. The model of creation of hip-hop in our country is an indicator of the entertainment, not philosophical and social character, which the culture has in the initial years of its creation. (p. 92). But hip-hop also moves to the professional stage - in Neshka Robeva's "National Art" (2000). And in 2003 according to the model and organizational rules of IDO - International Dance Organization was founded by Tsvetanka Gerginova and the first organization uniting dance schools and

ensembles - Bulgarian Dance Organization (BTO), which also organized the first competitions in hip-hop style. In 2006, Bulgarian Sports Dance Federation (BSTF) is established. From 2024, break dancing is presented at the Olympics in Paris as part of the Olympic sports.

Chapter three is more narrowly profiled by analyzing dance styles in hip hop. The chapter itself is divided into four parts - **the first** pays attention to the concept of hip-hop dances, trying to derive a single concept that unites the existing and used terms in society - break dances, urban or street dances; **the second part** examines the historical specificity in the formation of hip-hop dances; **the third part** examines the dance styles in hip-hop, with an emphasis on the main ones - breaking, popping and locking, but also derivatives and sub-styles. Each style is presented with the history of its origin and its distinctive features, as well as with its most famous representatives. **The fourth part** of the third chapter examines the factors that influence the development of hip-hop dances.

A change in names is traced - initially break dances, later street dances - **Street dances** or the more unpopular **urban dances**, to become the collective term - **hip hop dances**. The influence of dance crews, television and the film industry for the development of hip-hop dances. To which can be added the specifics of national cultures, which also have an impact.

Chapter 4 analyzes in detail the construction of dance movements in hip-hop dances; Basic positions of arms, legs, body and head; elements of dance movements. The structure of the dance form is commented on - motif, phrase, combination, figure; entertainment and action forms in hip-hop dances. A conceptual model for building and implementing hip-hop dance training is offered.

Each chapter ends with summaries, which then flow into the final Conclusion.

The dissertation is very well written, readable, with professional analysis and very well presented evidence. The dissertation seeks and finds an answer to the question of what processes turned a local subculture of the urban ghetto in New York into a global cultural phenomenon and an exponent of the current ideas of the young generation. Processes are tracked and evaluated professionally and with an eye for detail.

The contributions of the dissertation work are in two directions: **theoretical** - analyzing distinctive features of hip-hop culture in general and hip-hop dances in particular, the periodicity in the evolution of dance styles and the main philosophical ideas in the birth of hip-hop culture and their evolution until today. At the same time, it also presents a comprehensive picture of the existing hip-hop culture in Bulgaria as well (which is being done for the first time).

There is also a **practical contribution** - based on the parallels between the available terminology and the methodology of training in folk, modern and

sports dances, as Ivaylo Aleksiev develops an effective methodology to be used in Bulgaria in the training of hip-hop dances.

I would like to especially congratulate the scientific supervisor Prof. Nikolay Tsvetkov for the successes achieved by the doctoral student Ivaylo Alexiev.

The **abstract** corresponds in meaning and content to what is written in the dissertation.

On the **topic of the dissertation**, Ivaylo Alexiev has published 4 articles:

- Aleksiev, Ivaylo. Asian hip-hop or how k-pop became a cultural phenomenon. – In: Collection of scientific works, Union of Quality Specialists in Bulgaria, Sofia, 2022

- Aleksiev, Ivaylo. A conceptual model for building and implementing hip-hop dance training. – In: CULTURE, MEDIA AND CULTURAL TOURISM, University Publishing House "Neofit Rilski", Blagoevgrad, 2022

- Aleksiev, Ivaylo. Online training in hip-hop dances, as an opportunity for the development of dance schools during covid-19 - In: CULTURE, MEDIA AND CULTURAL TOURISM DURING COVID-19, University Publishing House "Neofit Rilski", Blagoevgrad, 2021

- Aleksiev, Ivaylo. Hip-hop in Bulgaria as a cultural phenomenon. - In: Collection of scientific works, Union of Quality Specialists in Bulgaria, Sofia, 2021

Given the above-described contributions of the dissertation "Trends and perspectives in hip-hop dance culture. Training and Choreography", I strongly suggest to the highly respected Scientific Jury to award Ivaylo Tsvetanov Aleksiev the educational and scientific degree "Doctor" in professional field 8.3. – Music and dance art

August 28, 2024

Reviewer:
Prof. Ph.D. Anelia Yaneva